Patrik Strömer: Tal på Måndagsrörelsen för Ukraina

Talare
Patrik Strömer
Journalist

Datum
29 september 2014

Det var i april 2005. Den orangea revolutionen hade skapat hopp i Ukraina. Jag var där på studiebesök tillsammans med andra journalister. Det första vi fick lära oss var ordet re-privatisation. Det betyder alltså att tidigare offentliga tillgångar som sålts på ett nepotistiskt vis, åter skulle bli statliga för att därefter kunna privatiseras i en rättvis process.

Kiev sjöd av stolthet. Huvudgatan Khreschatyk blev plötsligt invaderad – av en mängd asfaltmaskiner och vältar som under en eftermiddag lade på en ny snygg beläggning. Veckan efter skulle Eurovision Song Contest arrangeras, detta var alltså året efter att Ruslana vunnit Europeiska Melodifestivalen.

På Självständighetstorget, Majdan, gick ungdomar omkring och drack öl, pratade, skrattade, flirtade. Gatumusikanter spelade. Jag blev erbjuden att få min favoritlåt framförd om jag betalade en dollar. Jag svarade att jag gärna betalade, om jag själv fick spela. Och det fick jag. Den stunden då människor samlades för att lyssna på min rätt taffliga version av ”Keep on Rockin’ in the Free World” blev det uppenbart att vad som händer i Ukraina också angår mig personligen.

Så det är en av anledningarna till att jag så hjärtligt uppskattar Måndagsrörelsen, den uthållighet som hittills visats och alla som besökt dessa möten sedan tidig vår 2014.

Den andra anledningen är Mart Laar. Han var det fria Estlands förste valde president mellan 1992 och 1994. Denna vänliga mysfarbror, hade jag förmånen att träffa på ett seminarium i samband med 20-årsminnet av Berlinmurens fall. Han hade då från scenen förklarat att människor i väst så enkelt hade avfärdat kommunismen – precis efter att den hade fallit.

”Men, visst var kommunismen på fallrepet 1989 och visst var ekonomin körd i botten. Det är bara det att vi som levde på andra sidan visste att det ALLTID hade varit så.” Så det som skilde mellan 1989 från tidigare årtal, 1953 när folket i DDR protesterade, 1956 när Ungern gjorde uppror mot Sovjet eller 1968 när Tjeckoslovakien försökte slå in kilar av humanism, det var att då fanns inte det moraliska stödet från väst. Så länge fria människor i fria länder blickade bort eller försökte relativisera förtrycket, precis så länge kunde förtrycket pågå.

Det var först när ledare i den fria världen öppet tog ställning och kritiserade och dessutom fick med sig vanliga, men kanske på sitt sätt extraordinära, människor, som det var möjligt att skapa tillräckligt stort hopp. Så allt som vi kan göra för att visa att det finns andra som tror att Ukraina ska ha den självklara rätten att kunna vara fritt och demokratiskt, vi behöver fortsätta att visa det.

Människans motivation är som starkast när vi vet att det finns andra som tror på oss. Jag vill aldrig sluta tro att Ukraina ska kunna få välja sin egen framtid. Det är så här jag förvaltar arvet efter mitt möte med människorna i Kiev. Jag vill visa att jag finns i en annan del av världen och ser mina vänner.

Källa
Manuskript hämtat från mandagsrorelsen.wordpress.com (2026-09-20)

Taggar
Fredsrörelsen, Kriget i Ukraina

URI
https://www.svenskatal.se/tale/patrik-stromer-tal-pa-mandagsrorelsen-for-ukraina